

Konspekt lekcji historii dla pierwszej klasy gimnazjum

Temat: Początki państwa polskiego (do końca rządów Bolesława Chrobrego)

Cele poznawcze:

Zapoznanie z plemionami i ich siedzibami, terytorium oraz sytuacją polityczną państwa pierwszych Piastów i omówienie panowania Mieszka I i Bolesława Chrobrego.

Cele kształcące:

Kształtowanie umiejętności ujmowania wydarzeń w związku przyczynowo-skutkowe; rozwijanie umiejętności: zapamiętywania, wnioskowania, analizowania, obiektywnej oceny wydarzeń, umiejętności pracy z mapą, z tekstem źródłowy i podręcznikiem.

Cele wychowawcze:

Pobudzanie poczucie więzi z przodkami i patriotyzmu.
Ocenianie działań ludzi w odległej przeszłości.

Cele operacyjne:

I. Wiadomości
<p>A. Uczeń wymienia: Daty: 966; 968; 972; 991; 996-997; 1000; 1002-1018; 1018; 1025;</p> <p>Postacie: Siemomysł; Leszek; Siemowit; Mieszko I; Dobrawa; margrabia Hodon; Bolesław Chrobry; Oda; św. Wojciech; Otton III; Radzim Gaudenty; Henryk II; Świętopełk; Mieszko II.</p> <p>Definiuje pojęcia: plemię, władca, państwo, król.</p> <p>Miejsca obszary wydarzeń: Wielkopolska, Mazowsze, Śląsk, Małopolska, Pomorze, Morze Bałtyckie, Grody Czerwińskie, Miłsko, Łużyce, Czechy, Ruś, Biskupin, Gniezno, Poznań, Kraków, Wrocław, Kołobrzeg, Płock, Gdańsk, Przemyśl, Kijów, Cedyń, Budziszyn, Wisła, Odra.</p> <p>Wymienia plemiona: Polanie, Goplanie, Pomorzanie, Łędzianie, Wiślanie, Ślężanie, Opolanie, Bobrzanie, Dziadoszanie, Gołszyce, Morawianie, Czesi, Wieleci, Wolinianie, Prusowie, Rusini.</p>
<p>B. Uczeń rozumie: Jaka była geneza państwa Polan? Jaki był powód przyjęcia przez Mieszka chrztu? Jakie były najważniejsze dokonania w okresie panowania Mieszka I. Jakie były najważniejsze dokonania w okresie panowania Bolesława Chrobrego.</p>
II. Umiejętności
<p>C. Uczeń umie: Wskazać na mapie plemiona oraz obszary wchodzące w skład państwa Piastów oraz ważniejsze grody, Rozpoznać postacie historyczne, Oceń znaczenie chrztu, Zjazdu Gnieźnieńskiego w 1000 roku i koronacji królewskiej Bolesława dla państwa polskiego, Analizować tekst źródłowy Galla Anonima o zjeździe gnieźnieńskim.</p>

D. Uczeń potrafi:

Uzasadnić znaczenie pokoju w Budziszynie dla istnienia państwa Bolesława Chrobrego.

Uzasadnić znaczenie powołania arcybiskupstwa w państwie Polan dla starań Bolesława o koronę królewską.

Środki dydaktyczne:

Mapa *Polska za pierwszych Piastów*.

Podręcznik *Przez wieki. Podręcznik do historii gimnazjum 1*, wyd. II, pod red. Danuty Musiał, Gdańsk 2002.

Tekst źródłowy: Gall Anonim, *Kronika polska*, wyd. V, Wrocław 1982, s. 19-21.

Metody: wykład, praca pod kierunkiem z podręcznikiem, praca pod kierunkiem z tekstem źródłowym, pogadanka, burza mózgów, opowiadanie, praca pod kierunkiem z mapą.

Tok lekcji:

Ogniwa lekcji	Treści merytoryczne	Czynności N/ metoda/-U/ system pytań, polecenia/	Kształcenie umiejętności / U /
I. Czynności organizacyjno-porządkowe [2 minuty]		Nauczyciel: - wita się z klasą - sprawdza listę obecności Uczniowie przygotowują się do lekcji: - witają się z nauczycielem - przygotowują zeszyt, atlas i podręcznik	
II. Ogniwko sprawdzające stopień opanowania wiadomości z ostatniej lekcji (rekapitulacja wtórna) [5 minut]	Temat poprzednich zajęć: „Węgrzy i Słowianie - wędrówki ludów do Europy Środkowo-wschodniej V-X wiek. Państwo Wielkomorawskie i Ruś Kijowska.	N - pogadanka: - Skąd przypuszczalnie przybyli do Europy Środkowo-wschodniej Słowianie? - Wskaż na mapie terytoria Słowian Zachodnich i zaznacz położenie trzech plemion żyjących między Odrą a Bugiem.	- Rozwijanie umiejętności pracy z mapą - Zapamiętywanie - Budowanie/odnajdowanie związków przyczynowo-skutkowych.
III. Ogniwko wiążące [3 minuty]	Wprowadzenie do nowego tematu	Informacja N: „Na poprzedniej lekcji poznaliśmy historię wędrówki Węgrów i Słowian do środkowej-wschodniej Europy. Rozmawialiśmy o tym skąd mogli pochodzić Słowianie i którymi drogami wędrowali do swoich przyszłych siedzib. Poprzednio podzieliliśmy Słowian na trzy wielkie grupy, a dziś przyjrzymy się dokładniej tej grupie skąd pochodzą nasi przodkowie. Zapiszcie proszę temat lekcji: Początki państwa polskiego do państwa Bolesława Chrobrego od X wieku do 1025 roku”.	

<p>IV. Tok lekcji właściwej (opracowanie nowych treści) [25 minut]</p>	<p>I.</p> <p>Przyczyny powstania państwa pierwszych Piastów</p> <p>Przyczyny przyjęcia chrztu przez Mieszka I i powstania dokumentu Dagome Iudex.</p>	<p>N - Wykład</p> <p>N - Wykład N - Pogadanka - Dlaczego Mieszko I przyjął chrzest? - Jakie znaczenie miało przyjęcie chrztu z pomocą Czech - Jakie znaczenie miało utworzenia podległego bezpośrednio papieżowi pierwszego biskupstwa na ziemiach piastowskich? - Czym było Dagome Iudex?</p>	<p>- Analizowanie - Koncentracja uwagi na głównym wątku. - Budowanie/znajdowanie związków przyczynowo-skutkowych. - Wnioskowanie</p>
	<p>II.</p> <p>- Przebieg i znaczenie zjazdu gnieźnieńskiego.</p> <p>- Przebieg wojen polsko-niemieckich 1002 - 1018r.</p>	<p>N - Praca pod kierunkiem z tekstem źródłowym. - Dlaczego Cesarz Otton III przybył do Gniezna? - Jakie były skutki zjazdu Gnieźnieńskiego dla państwa Bolesława?</p> <p>N – Praca pod kierunkiem podręcznikiem - Opisz jaką taktykę obronną stosowały wojsk Bolesława?</p> <p>N - Praca pod kierunkiem z mapą. - Wskaż, na których terenach toczyły się walki między wojskami niemieckimi i polskimi.</p>	<p>- Rozwijanie umiejętności pracy z tekstem źródłowy - Wnioskowanie - Ocenianie</p> <p>- Rozwijanie umiejętności pracy z podręcznikiem - Rozwijanie umiejętności pracy z mapą - Sporządzanie notatek</p>
	<p>III.</p> <p>- Skutki pokoju w Budziszynie</p> <p>- Przyczyny i skutki wyprawy na Ruś Kijowską</p>	<p>N - praca pod kierunkiem z podręcznikiem - Jakie były postanowienia traktatu w Budziszynie?</p> <p>N - Opowiadanie N - Pogadanka - Dlaczego Bolesław Chrobry wyprawił się na Ruś Kijowską? N - praca pod kierunkiem</p>	<p>- Rozwijanie umiejętności pracy z podręcznikiem</p> <p>- Rozwijanie umiejętności pracy z mapą - Sporządzanie notatek</p>

	- Skutki koronacji królewskiej Bolesława I Chrobrego.	z mapą - Wskaż szlak wyprawy Bolesława Chrobrego na Kijów - Określ granice terytoriów nazywanych „Grody Czerwieńskie” N - Burza mózgów - Jakie znaczenie dla państwa piastowskiego miała koronacja Bolesława I Chrobrego?	- Samodzielne formowanie wniosków - Wnioskowanie
V. Rekapitulacja pierwotna utrwalanie i zastosowanie poznanych twierdzeń [6 minut]	Wnioski: „Mieszko I wraz ze swoimi poddanymi zdołał stworzyć silne, prężnie rozwijające się państwo w Europie. Uchronił je przed zagrożeniem ze strony Rzeszy Niemieckiej poprzez przyjęcie chrztu. Jego syn Bolesław I Chrobry prowadził zwycięskie wojny z Rzeszą Niemiecką i jej sprzymierzeńcami oraz z Rusią Kijowską. Uzyskał dla kraju arcybiskupstwo i sięgnął po koronę królewską.”	N - Pogadanka - Wskaż na mapie granice państwa Mieszka I w chwili śmierci i Bolesława I Chrobrego w 1018 i 1025 roku. - Wymień korzyści wynikające z przyjęcia chrztu przez państwo Piastów. - Wymień najważniejsze daty wraz z wydarzeniami z okresu panowania Bolesława I Chrobrego.	- Zapamiętywanie - Rozwijanie umiejętności pracy z mapą - Budowanie/znajdowanie związków przyczynowo-skutkowych. - Wnioskowanie
VI. Kontrola i ocena [1-2 minuty]		Nauczyciel podsumowuje pracę klasy i ocenia zaangażowanie poszczególnych uczniów.	
VII. Praca domowa [1-2 minuty]	Temat pracy domowej	Nauczyciel zadaje pracę domową: 1. Narysować w zeszycie kontury państwa Bolesława I Chrobrego z roku koronacji i zaznaczyć biskupstwa i arcybiskupstwo. 2. Na podstawie podręcznika podaj w punktach: a) skutki pokoju w Budziszynie b) skutki pierwszej polskiej koronacji królewskiej.	